

Aan burgemeester en wethouders

Zaaknummer	4024032	Portefeuillehouder(s)	Cathelijne Bouwkamp
Programmamanager/ leidinggevende	Carlien Bakker		Bob Roelofs
Ambtenaar	Boukje Overbeek	Vertrouwelijk	Nee
Telefoonnummer	026-3772316	Datum in college	19 december 2023
		Datum fataal	Nee

Onderwerp: **Nieuwe regels voor zonnepanelen op daken van beschermde monumenten en panden met een zware welstandstoets**

Kernboodschap

Het aanbrengen van zonnepanelen op daken zien wij als een belangrijk onderdeel van de energietransitie. Dit willen wij ook mogelijk maken bij beschermde monumenten en panden met een zware welstandstoets (panden binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht). We willen echter ook zorgvuldig omgaan met de erfgoedwaarden en de omgevingskwaliteit. Wij hebben daarom nieuwe regels opgesteld voor zonnepanelen op erfgoed.

Voorstel

1. De raad voor te stellen de nieuwe regels voor zonnepanelen op daken van beschermde monumenten en panden met een zware welstandstoets volgens bijgevoegd concept vast te stellen als toevoeging op het Welstandsbeleid 2015.

Inleiding

Op het gebied van energiezuinigheid en comfort scoren historische panden nu over het algemeen niet bijzonder goed. Het beeld bestaat dat verbetering van deze situatie ook nauwelijks mogelijk is, omdat er bij een beschermd monument of bij een pand in een beschermd stads- of dorpsgezicht van de gemeente 'bijna niks mag'. Omdat we deze situatie willen verbeteren - en het verduurzamen van erfgoed juist willen versnellen en versoepelen - werken we sinds het begin van 2023 aan het Actieplan Verduurzaming Erfgoed, als onderdeel van de Arnhemse Aanpak Woning Isolatie.

Eén van de acties uit het Actieplan Verduurzaming Erfgoed is het opstellen van een nieuw toetsingskader voor zonnepanelen op erfgoed. In gesprekken die we met verschillende doelgroepen (typen erfgoedeigenaren) hebben gehad, kwam namelijk duidelijk naar voren dat er

grote behoefte is in de stad aan een duidelijker, transparanter, maar vooral ook soepeler toetsingskader op dit thema.

Bij gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten geldt dat het aanbrengen van zonnepanelen altijd vergunningplichtig is. Als uitgangspunt wordt hierbij tot nu toe gehanteerd dat de panelen niet of nauwelijks zichtbaar mogen zijn vanaf openbaar terrein; dit uitgangspunt is echter niet uitgewerkt in transparante regels of criteria.

Bij panden in een beschermd gezicht (geen gemeentelijk monument of rijksmonument zijnde) zijn er in veel gevallen vergunningsvrij mogelijkheden om zonnepanelen aan te brengen op het achterdakvlak. Als gevolg van de formulering van het huidige welstandsbeleid zijn de mogelijkheden daarbuiten in feite nihil.

Al met al is het huidige beleid erg behoudend als het gaat om zonnepanelen op erfgoed.

Arnhem heeft naar verhouding veel sociale huurwoningen met een erfgoedstatus. Door de hoge energieprijzen en het toenemen van (energie)armoede, neemt de vraag naar zonnepanelen juist bij dit soort woningen toe. Het lukt niet om deze zonnepanelen allemaal vergunningvrij c.q. uit het zicht te plaatsen, wat het huidige beleid vraagt. Extra uitdaging hierbij is dat in Arnhem veel van deze woningen, zoals op de Geitenkamp en de Mussenberg, rode daken hebben, waardoor conventionele zwarte zonnepanelen extra opvallen in het beschermde straatbeeld.

In overleg en samenwerking met Portaal hebben we een pilot opgestart die tot doel had een acceptabele oplossing te vinden voor zonnepanelen in het zicht op rode daken op de Geitenkamp. In oktober 2022 zijn in het kader van deze pilot door Portaal als proefopstelling rode panelen geplaatst op een woning en bijgebouw aan het Schuttersbergplein.

De proefopstellingen zijn beoordeeld door Team Welstand en Monumenten. Naar aanleiding van de proefopstelling hebben we geconcludeerd dat we met de rode panelen van de proefopstelling een acceptabele oplossing hebben gevonden voor de toepassing van zonnepanelen op beschermde rode daken; ook wanneer deze in het zicht liggen. Dit heeft een belangrijke basis gelegd voor de nieuwe regels voor zonnepanelen op erfgoed

Beoogd effect

Het hoofddoel van de nieuwe regels is het aanbrengen van zonnepanelen op erfgoed ingrijpend te versoepelen. Daarnaast geven we met deze regels gehoor aan de vraag vanuit de stad om duidelijke en transparante regels op te stellen over dit thema.

Met de nieuwe regels zal het bij nagenoeg alle beschermde monumenten en panden in het beschermd gezicht mogelijk worden om zonnepanelen aan te brengen. De vraag is niet zozeer meer óf er zonnepanelen kunnen worden aangebracht, maar hóe dit gebeurt.

Argumenten

Zie raadsvoorstel

Kanttekeningen en risico's

Zie raadsvoorstel

Financiën

Zie raadsvoorstel

Uitvoering

Zie raadsvoorstel

Communicatie

Zie raadsvoorstel

Bijlagen

Stukken voor college

- Raadsvoorstel Nieuwe regels in welstandsbeleid voor zonnepanelen op daken van beschermd monumenten en panden met een zware welstandstoets
- Welstandsbeleid 2015, herziening 2024
- Voorbeeldkaarten

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsvoorstel Nieuwe regels voor Nieuwe regels in welstandsbeleid voor zonnepanelen op daken van beschermd monumenten en panden met een zware welstandstoets
- Welstandsbeleid 2015, herziening 2024
- Voorbeeldkaarten